บทสรุป

จากเนื้อหาในวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญที่กล่าวมาทั้งหมด พอสรุปได้ดังนี้

ในภาคที่หนึ่ง ว่าด้วยทฤษฎีกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น ขอให้ทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระทฤษฎีทั้งหมด มิใช่เพียงแต่จดจำได้เท่านั้น และต้องสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันได้ด้วย นอกจากนี้ ควรศึกษาเนื้อหาอย่างละเอียดทั้ง 8 บท เพราะแต่ละบทล้วนแต่มีความสำคัญทั้งสิ้น หากมีประเด็นสงสัยก็ควรศึกษาเพิ่มเติมจากตำรากฎหมายรัฐธรรมนูญเล่มอื่น ๆ ที่ได้ระบุไว้ในบรรณานุกรม เพื่อประกอบการศึกษาด้วย

ในภาคที่สอง ว่าด้วยประวัติรัฐธรรมนูญไทยและรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2521 นั้น ก็ควรทำความเข้าใจในสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ แต่เน้นถึงรัฐธรรมนูญฉบับสำคัญ ๆ อาทิ รัฐธรรมนูญฉบับวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475, รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2489, รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2492, รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2511, รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2517 และรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2521

ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ควรศึกษาในหมวดและมาตราที่สำคัญ ๆ ซึ่งผู้เรียบเรียงได้พยายามอธิบายไว้แล้ว และหมั่นอ่านหนังสือพิมพ์ติดตามข่าวสารทางการเมือง อาทิ ติดตามการประชุมของรัฐสภา

เมื่อศึกษากระบวนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญแล้ว ควรตั้งคำถามให้กับตนเองว่า จะนำเอาวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญไปประยุกต์ใช้กับชีวิตการทำงานของผู้เรียนได้อย่างไรในอนาคต หรือได้รับประโยชน์อย่างไรกับการศึกษาวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ ผู้เรียบเรียงหวังว่าคงจะได้รับคำตอบในแง่ที่ดีจากผู้ศึกษาวิชานี้อย่างแน่นอน